

Pracovněprávní aktuality

(sledované období: 4. 4. 2023 – 4. 5. 2023)

JUDr. Nataša Randlová, Ph.D. / Mgr. Jakub Lejsek

Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o., člen aliance Ius Laboris, www.randls.com

Vyhlášené předpisy

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o rozhodné částce pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 94/2023 Sb. dne 5. 4. 2023

Ministerstvo práce a sociálních věcí sděluje, že rozhodnou částkou pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci je pro období od 1. května 2023 do 30. dubna 2024 částka **40 353 Kč**.

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 31/2010 Sb., o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí, ve znění nařízení vlády č. 164/2018 Sb.

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 97/2023 Sb. dne 13. 4. 2023

Mezi všeobecné sestry dle přílohy 1 položky 1 nařízení č. 31/2010 se nově řadí i sestra pro péči v onkologii a hematatoonkologii a sestra pro hojení ran. Mezi dětské sestry se nově řadí i dětská sestra pro péči v onkologii a hematatoonkologii.

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 453/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za nakažlivé lidské nemoci, nakažlivé nemoci zvířat, nakažlivé nemoci rostlin a škůdce užitkových rostlin

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 101/2023 Sb. dne 19. 4. 2023

Onemocnění COVID-19 se s účinností tohoto nařízení již neřadí mezi nakažlivé lidské nemoci pro účely trestního zákoníku. Uvedené znamená, že zaviněné šíření onemocnění covid-19 – například mezi zaměstnanci na pracovišti – již

nemůže představovat trestný čin šíření nakažlivé lidské nemoci nebo šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti.

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 101/2022 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro onemocnění COVID-19

Vyhlášeno ve sbírce zákonů pod číslem 102/2023 Sb. dne 19. 4. 2023

Dle této vyhlášky je izolace osobě s pozitivním výsledkem vyšetření na covid-19 nařizována jen v případě, že je to s přihlédnutím k výsledku hodnocení zdravotních rizik nezbytné pro zajištění ochrany veřejného zdraví. Mělo by tak ubýt i nutných karantén zaměstnanců.

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivních smluv vyššího stupně

Vyhlášeno ve Sbírce zákonů pod číslem 110/2023 dne 21. 4. 2023

U Ministerstva práce a sociálních věcí byly uloženy následující kolektivní smlouvy vyššího stupně:

- ze dne 16. prosince 2022 mezi Odborovým svazem pracovníků dopravy, silničního hospodářství a autoopravenství Čech a Moravy – Sekce silničního hospodářství a Svazem dopravy České republiky – Sekce silničního hospodářství;
- ze dne 16. prosince 2022 mezi Odborovým svazem pracovníků dopravy, silničního hospodářství a autoopravenství Čech a Moravy – Sekce silničního hospodářství a Svazem dopravy České republiky – Sekce silničního hospodářství;
- ze dne 4. ledna 2023 mezi Odborovým svazem pracovníků textilního, oděvního a kožedělného průmyslu Čech a Moravy a Asociací textilního-oděvního-kožedělného průmyslu;
- ze dne 22. prosince 2022 mezi Odborovým svazem Umbrella Mobility a Svazem zaměstnavatelů Umbrella Mobility;

- Dodatek č. 1 ke Kolektivní smlouvě vyššího stupně na rok 2022 až 2025 ze dne 30. listopadu 2021, který byl uzavřen dne 9. prosince 2022 mezi Odborovým svazem ECHO a Svazem chemického průmyslu České republiky, z. s.;
- Dodatek č. 6 ke Kolektivní smlouvě vyššího stupně na rok 2017 až 2020 ze dne 6. prosince 2016, který byl uzavřen dne 1. prosince 2022 mezi Odborovým svazem ECHO, Českým odborovým svazem energetiků a Českým svazem zaměstnavatelů v energetice;
- ze dne 12. ledna 2023 mezi Odborovým svazem pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství v České republice, Česko-moravským odborovým sdružením a Asociací českého papírenského průmyslu;
- ze dne 4. ledna 2023 mezi Odborovým svazem KOVO a Asociace leteckého a kosmického průmyslu, z. s.;
- Dodatek č. 1 ke Kolektivní smlouvě vyššího stupně na rok 2023 ze dne 28. listopadu 2022, který byl uzavřen dne 23. ledna 2023 mezi Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy – Asociace svobodných odborů České republiky a Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů;
- Dodatek č. 1 ke Kolektivní smlouvě vyššího stupně na rok 2023 ze dne 21. prosince 2022, který byl uzavřen dne 9. února 2023 mezi Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy – Asociace svobodných odborů České republiky a Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů, a
- ze dne 4. ledna 2023 mezi Odborovým svazem KOVO a Elektrotechnickou asociací České republiky.

Přehled stavu projednávaných předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 266

Stav projednávání: 1. čtení

Původně navrhovaná účinnost: 1. 1. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 292

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona o mimořádném odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů

Sněmovní tisk: 377

Stav projednávání: 3. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Sněmovní tisk: 423

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. dnem kalendářního měsíce po vyhlášení (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Sněmovní tisk: 443

Stav projednávání: 1. čtení

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: podepsáno prezidentem

Původně navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Senátní tisk: 78

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. 4. 2023 (s výjimkami)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Senátní tisk: 91

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. 9. 2023 (s výjimkami)

Návrh zákona o ochraně oznamovatelů

Senátní tisk: 89

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. dnem 2. kalendářního měsíce po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů

Senátní tisk: 90

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. dnem 2. kalendářního měsíce po vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Senátní tisk: 84

Stav projednávání: Senát

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: dnem následujícím po dni vyhlášení (s výjimkami)

Návrh nařízení vlády o poskytování příspěvku v době částečné práce

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: dnem následujícím po dni vyhlášení

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda schválila

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Vláda schválila novelu zákona o zaměstnanosti, která přináší změny v oblasti agenturního zaměstnávání. Tyto změny přináší zejména:

- zrušení povinného pojištění agentur práce;
- úpravu podmínek pro odejmutí licence agentury práce;
- rozšíření evidenční a informační povinnosti agentury práce;
- specifikaci odborné způsobilosti u odpovědného zástupce agentury práce;
- požadavek bezdlužnosti agentury práce;
- zvýšení povinné kauce jako podmínky pro vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání a pro výkon zprostředkování zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti na 1 000 000 Kč (ze současných 500 000 Kč).

V souvislosti s touto změnou je také navržena změna v dočasném přidělení zaměstnanců dle zákoníku práce. Nově má být do zákoníku práce vložen § 307b odst. 2, podle kterého mají být agentura práce a uživatel povinni zajistit, aby dočasné přidělení zaměstnance k výkonu práce u téhož uživatele nepřesáhlo v úhrnu 3 roky za dobu 5 po sobě jdoucích let. Tato změna reaguje na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, který dovodil, že agenturní zaměstnávání má být přechodné.

Mimo to v zájmu ochrany zaměstnanců daný návrh přináší i limitaci do sjednávání doby trvání pracovněprávního vztahu mezi agenturou práce a zaměstnancem, kdy nově se nemá vůbec přihlížet k ujednání, kdy je délka trvání pracovněprávního vztahu sjednána na dobu určitou vymezenou dobou dočasného přidělení zaměstnance ke konkrétnímu uživateli. Tímto by tak měla skončit současná praxe, kdy ukončením dočasného přidělení automaticky dojde i k ukončení pracovněprávního vztahu zaměstnance bez ohledu na to, zda se např. daný zaměstnanec nachází v ochranné době.

Návrh zákona o hromadném řízení

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o hromadném řízení

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Návrh zákona, kterým se mění zákon o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2024

Předkládaný návrh se zaměřuje především na oblast vzdělávání úředníků územních samosprávných celků. Změna se dotkne zejména vstupního vzdělávání úředníků a jejich povinného průběžného vzdělávání (například v oblasti digitalizace, soft-skills, manažerských dovedností aj.). Nadto chce návrh umožnit získání zvláštní odborné způsobilosti i „neúředníkům“, což se dotkne například starostů a místostarostů, kteří často fakticky správní činnost vykonávají.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška, kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 4. 2023

Cílem návrhu vyhlášky je zejména vypustit Ukrajinu ze stávajícího seznamu bezpečných zemí původu (s ohledem na agresi ruských vojsk na jejím území) – jedná se spíše o formální krok, neboť koncept bezpečné země původu není vůči žadatelům o udělení mezinárodní ochrany z Ukrajiny od 24. února 2022 aplikován s ohledem na tamější situaci válečného konfliktu.

Dále se navrhuje doplnění tohoto seznamu o Arménii a Velkou Británii (u které je tento krok nutný s ohledem na její vystoupení z EU).

Návrh novely rovněž vypouští teritoriální výjimky u dvou zemí, které na seznamu bezpečných zemí původu zůstávají (Gruzie a Moldavsko).

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků, ve znění vyhlášky č. 303/2016 Sb.

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 15. dnem po vyhlášení

Navrhovaná změna předmětné vyhlášky kopíruje vývoj téže úpravy pro „nevojáky“, kdy namísto fixní hodnoty jednoho bodu v rámci bodového ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění jeden bod činí 1 % průměrné mzdy v národním hospodářství zjištěné za první až třetí čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, v němž vznikla povinnost provádět hodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění.

Mimo to mají být aktualizovány přílohy této vyhlášky, které upravují počty bodů pro ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění pro jednotlivé újmy na zdraví.

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění vyhlášky č. 225/2016 Sb.

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: dnem následujícím po dni vyhlášení

Návrh vyhlášky Ministerstva vnitra přichází se shodnou úpravou postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění příslušníků bezpečnostních sborů jako v případě postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 7. 2023

Návrh nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků při výkonu vojenské základní nebo náhradní služby a výkonu vojenských cvičení, o úpravě náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při invaliditě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí z povolání vojáků z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých (nařízení o úpravě náhrady poskytované vojákům a pozůstalým)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 6. 2023

Dle § 127 odst. 3 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, vláda stanoví, že průměrný výdělek rozhodný pro výpočet předmětné náhrady, popřípadě zvýšený podle prováděcích právních předpisů o úpravě náhrady poskytované vojákům a pozůstalým, se zvyšuje **o 2,3 % a 400 Kč.**

Návrh nařízení vlády o úpravě náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě vzniklé služebním úrazem nebo nemocí

z povolání a o úpravě náhrady nákladů na výživu pozůstalých

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 6. 2023

Tento návrh představuje pravidelnou valorizaci náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě a náhrady nákladů na výživu pozůstalých, přičemž reaguje na změny ve vývoji úrovně služebního příjmu.

Návrh zákona o vstupu a pobytu cizinců (cizinecký zákon)

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: 1. 1. 2026

Návrh cizineckého zákona se soustředí na čtyři oblasti – elektronizace, evidence, subjekty podílející se na procesu migrace, zástupci cizinců.

V první oblasti je cílem elektronizace a digitalizace cizinecké pobytové agendy, a tím pádem zrychlení a usnadnění řízení o pobytu (zejména usnadněním elektronické komunikace cizince s úřady).

V druhé oblasti se návrh zaměřuje na neevidování všech cizinců ze zemí EU pobývajících v ČR déle než 90 dnů v Registru obyvatel, což přináší nevýhody jak cizincům (zejm. ztížený přístup k úřadům, uplatňování některého nároku na dávku ze sociálního systému, volební právo apod.), tak i správním orgánům (v oblasti plánování, evidování protiprávního jednání cizinců apod.). Nová právní úprava na tento stav reaguje zavedením povinné registrace občanů EU pobývajících v ČR déle než 90 dnů.

Třetí oblast se zaměřuje na subjekty podílející se na procesu migrace, v jejichž zájmu k příchodu cizince do ČR

dochází – tedy např. zaměstnavatele zahraničních pracovníků. Tyto subjekty však dosud nejsou účastníky správního řízení o udělení pobytového oprávnění, a tak mnohdy nemají z jejich pohledu zásadní informace o průběhu a výsledku řízení (tj. v jaké fázi se řízení nachází, zda cizinci byl pobyt udělen, a tedy zda a kdy mohou počítat s jeho příjezdem) nebo o tom, zda cizinci pobyt již neskončil (byl zrušen nebo zanikl ze zákona). Návrh za tímto účelem zřizuje osobu „garanta“, který má umožnit vyšší zapojení a zároveň posílit odpovědnost subjektů, které mají zájem na příjezdu a pobytu cizince v ČR a na procesu legální migrace aktivně participují.

Poslední, čtvrtou oblastí je zastupování cizinců – dle předkladatelů se cizinci nechávají v předmětných řízeních zastupovat, a to často „pochybnými zprostředkovateli“ a kvaziprávními zástupci. To pak může vést k újmě cizince. Úprava tak míří na požadování určité úrovně odbornosti a kvalifikace těchto zástupců.

Vzhledem k tomu, že se jedná o zcela nový zákon, který má nahradit současný rámec právní úpravy pobytu cizinců, budeme vývoj této novely důsledně sledovat a v dalších dílech vás informovat o dalších změnách, a to i s ohledem na skutečnost, že v současnosti je účinnost navržena na 1. 1. 2026.

Návrh zákona, kterým se mění zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Stav projednávání: vláda

Navrhovaná účinnost: Dnem následujícím po dni vyhlášení

Návrh ve jménu mezigenerační spravedlnosti a udržitelnosti důchodového systému doplňuje dílčí úsporná opatření v oblasti valorizace důchodů. Návrh si klade za cíl omezit možnosti využívání předčasných důchodů a snížit finanční výhodnost předčasného odchodu z trhu práce oproti setrvání na něm.

Evropská unie

Nová směrnice o transparentnosti odměňování žen a mužů

Směrnice brojí proti problému rozdílu v odměňování žen a mužů, a to zvýšením požadavků na standardy transparency v odměňování.

Mezi hlavní nástroje, které směrnice zejména zaměstnancům ke zjištění případného nerovného zacházení dává, patří povinnost zveřejňovat nástupní mzdu v inzerci či před pohovorem, právo zaměstnanců žádat zaměstnavatele o informace o průměrných výdělcích v jejich kategorii dělených dle pohlaví či žádat zaměstnavatele o údaje o kritériích, podle nichž jsou mzda a kariérní postup určovány.

Mezi nové povinnosti zaměstnavatelů patří povinnost společností s více než 250 zaměstnanci každoročně nahlašovat svůj interní rozdíl v odměňování žen a mužů, ukáže-li se tento být vyšší než 5 % a není-li odůvodněn objektivními a genderově neutrálními faktory, následuje povinnost zaměstnavatele provést posouzení odměňování a nápravu.

Zaměstnanci, kteří utrpěli ztrátu vlivem diskriminace na základě pohlaví, budou mít nárok na plnou kompenzaci zjištěného rozdílu, a to včetně bonusů a dalších příplatků.

AKTUÁLNÍ ŠKOLENÍ RANDLS TRAINING

Novela zákoníku práce

Dne 21. 9. 2023, od 9.00 do 13.00 hodin | **Lektor: JUDr. Nataša Randlová, Ph.D.**

Více informací na www.randlstraining.com/skoleni.